

Εργοδότες «συμπληρώνουν» το βιογραφικό

Το φαινόμενο της αλίευσης προσωπικών δεδομένων μέσω κοινωνικών δικτύων όπως το Facebook έρχεται και στην Ελλάδα. «Προσοχή», λένε οι ειδικοί, στις πληροφορίες που δημοσιεύουμε στο διαδίκτυο

Των ΕΛΛΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗ, ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΠΑΝΑΟΥ

«**ΔΕΙΞΕ ΜΟΥ** τους φίλους σου να σου πω ποιος είσαι». Την παροιμία αυτή φαίνεται ότι εφαρμόζουν πολλοί εργοδότες στην Ευρώπη, οι οποίοι μέσω από τα διάφορα κοινωνικά δίκτυα (Facebook, Myspace κ.λπ.) «αλιεύουν» πληροφορίες για το προφίλ των εργαζομένων τους οποίους θα ήθελαν να προσλάβουν.

Έτσι, τα κοινωνικά δίκτυα μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την επαγγελματική σταδιοδρομία κάποιου. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «Times», τα κοινωνικά δίκτυα αποτελούν πλέον δημοφιλείς χώρους αναζήτησης προσωπικού. Από την έρευνα της Badenoch & Clark-για από τις κορυφαίες εταιρείες εύρεσης προσωπικού παγκοσμίως- το 62% των Βρετανών υψηλόβαθμων στελεχών έχουν δημιουργήσει λογαριασμούς σε διάφορα κοινωνικά δίκτυα και χρησιμοποιούν το προφίλ τους για να ψάξουν και να «συλλέξουν» κάθε είδους πληροφορία για το προσωπικό της εταιρείας τους.

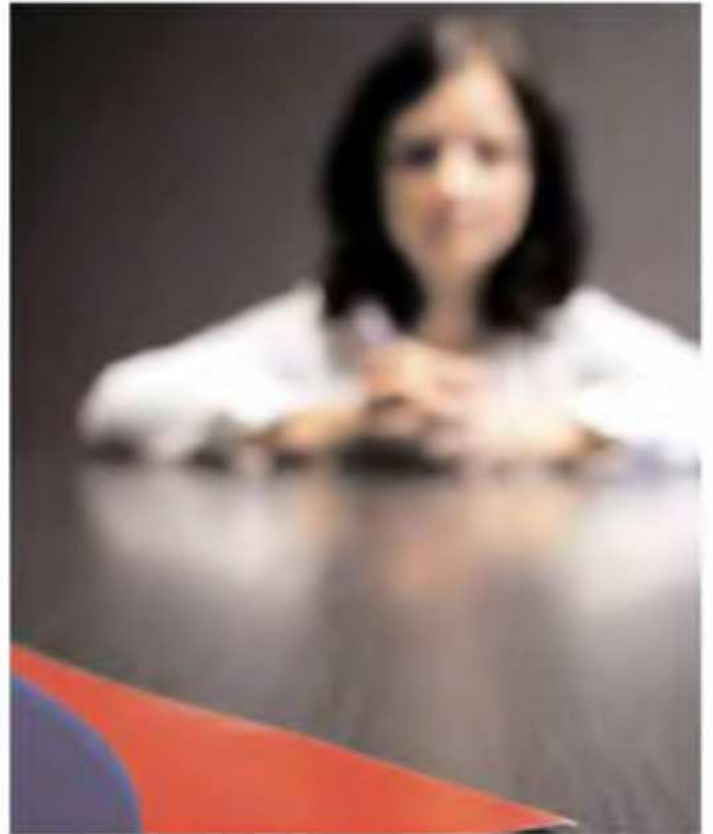
Στην Ελλάδα

«Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν ακόμη καταγγελίες, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να υπάρξουν σύντομα ανάλογα κρούσματα και ότι δεν πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι. Είναι ένα ζήτημα ευρύτερα κοινωνικό», επισημάνει η νομική σύμβουλος της ΓΣΕΕ, κ. Ελένη Βαρχαϊλά. Ό-

πως εξηγεί, «ένας εργοδότης με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει παραπάνω στοιχεία από αυτά που είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης εργασίας. Από εκεί και πέρα, αν μια πρόσληψη, ή απόλυση, ή δυσμενής μεταχείριση έχει να κάνει με προσωπικά δεδομένα τα οποία κάποιος έχει διακινήσει στο Διαδίκτυο, με τη συγκατάθεσή του, μπορεί να καλυφθεί νομικά». Σύμφωνα με την ίδια, το φτωχό μεν αλλά ικανοποιητικό ισχύον πλαίσιο είναι διατυπωμένο γενικά και δίνει μια εικόνα του τι είναι διάκριση στην απασχόληση, αναφέροντας ως ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα τη θρησκεία, το φύλο, τις πολιτικές πεποιθήσεις κ.ά.

«Στις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης -π.χ. στο Facebook ή το Myspace- υπάρ-

Αν μια πρόσληψη ή απόλυση ή δυσμενής μεταχείριση έχει να κάνει με προσωπικά δεδομένα που έχει κάποιος διακινήσει στο Διαδίκτυο, με τη συγκατάθεσή του, μπορεί να καλυφθεί νομικά

Πέντε σημεία που πρέπει να προσέχετε

Εκτός από τα προσωπικά στοιχεία, τα αρχεία φωτογραφιών και βίντεο από ταξίδια ή από την παρέα, μέσω των κοινωνικών δικτύων γίνονται συχνά γκάλοπ για θέματα που αφορούν τις μουσικές προτιμήσεις, την πολιτική (π.χ. το Σκοπιανό), τη θρησκεία, ακόμα και το αν κάποιος «αντέχει ή όχι τη δουλειά του». Γκάλοπ από τα οποία μπορούν να προκύψουν πολλή συμπεράσματα (σφαγή και μη) για το «πιστεύω» του χρήστη και τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν από τους ενδιαφερόμενους εργοδότες. Για τον λόγο αυτό υπάρχουν στοιχεία που σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να «ανεβάζετε» κάποιος στο Facebook ή στο Myspace. Σύμφωνα με το δημοσίευμα της εφημερίδας, πέντε είναι τα πιο σημαντικά σημεία που πρέπει να προσέχει κάποιος όταν δημιουργεί ένα προφίλ στο Facebook ή στο Myspace:

1	2	3	4	5
Η δημοσίευση προκλητικών φωτογραφιών ή γενικών φωτογραφίες όσων και προσηλυτικού χαρακτήρα, αποτελούν τον πρώτο λόγο για να μην προχωρήσει σε πρόσληψη ένας εργοδότης	Η δημοσιοποίηση κακόβουλων και προσβλητικών σχολίων για άτομο από τον χώρο εργασίας (συναδέλφους, προϊσταμένους, διευθυντές κ.λπ.), αποτελεί λόγο απόρριψης	Η δημοσιοποίηση σχολίων για τις προσωπικές σχέσεις κάποιου ή για τις σχέσεις τρίτων	Η επίδειξη εκατοντάδων ή χιλιάδων φίλων στο προφίλ κάποιου μπορεί να θεωρηθεί ως κατασπατάτηση πολύτιμου χρόνου για την πρόσληψη και την εγγραφή νέων φίλων, σε βάρος της εργασίας	Ακόμη και αν διαγράψει κάποιος μια φωτογραφία ή ένα αρχείο από το προφίλ του, αυτό εύκολα μπορεί να «ανασυρθεί», καθιστώντας επί της ουσίας τη διαγραφή του αδύνατη. Για τον λόγο αυτό σκεφτείτε διηκόη προτού δημοσιεύσετε οτιδήποτε

Σήμερα το Facebook έχει περίπου 62 εκατομμύρια μέλη παγκοσμίως, ενώ το Myspace είναι ακόμη μεγαλύτερο, με 200 εκατομμύρια λογαριασμούς

μας μέσω του Διαδικτύου

χουν κάποιοι περιορισμοί ως προς το ποιος μπορεί να διαβάσει το προφίλ σου. Περιορισμοί τους οποίους θέτουν τα ίδια τα προγράμματα, που όμως μπορεί να σπάσουν από κάποιον ειδικό. Έχει να κάνει, λοιπόν, με το τι κινδύνους αναλαμβάνει ο καθένας μας», αναφέρει η κ. Βαρχαλιμά. «Δηλαδή, από το να βάλω μια φωτογραφία και να κάνω αστεία με τους φίλους μου μέχρι να βάλω ένα προσωπικό μου βίντεο, το οποίο μπορεί να επηρεάσει την πρόσληψή μου αργότερα, είναι θέμα του χειριστή. Άρα είναι ένα θέμα προσωπικών ορίων», επισημάνει. «Παλαιότερα είχαμε να αντιμετωπίσουμε προβλήματα μη καταβολής μισθού και παραβίασης εργασιακών δικαιωμάτων, αλλά τώρα τα προβλήματα με την κοινωνία της πληροφορίας είναι πάρα πολλά και ανοικτά και τα αντιμετωπίζουμε κατά περίπτωση», υπογραμμίζει.

Άλλαξαν τα πρότυπα

Οι ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης εντάσσονται σήμερα στην κουλτούρα των παιδιών και των εφήβων. «Οι νέοι έχουν πλέον μια άλλη άποψη για το τι θα πει ιδιωτική ζωή και προσωπικά δεδομένα. Δεν διατάζουν να ανεβάσουν στο Διαδίκτυο και τις πιο προσωπικές τους στιγμές. Αυτό συμβαίνει γιατί τα πρότυπά τους έχουν αλλάξει», τονίζει η κ. Λίζα Τσαϊλίκη, λέκτορας στο Τμήμα Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. «Η αποκάλυψη των προσωπικών τους δεδομένων στο Διαδίκτυο δεν είναι παρά λίγα λεπτά δημοσιότητας», επισημάνει χαρακτηριστικά.

Όλα αυτά μας καθιστούν υπεύθυνους για τα στοιχεία που επιλέγουμε να προβάλλουμε στον κυβερνοχώρο. «Πρέπει όλοι να σκεφτούμε κατά πόσον όλα αυτά τα στοιχεία που ανεβάζουμε στο Διαδίκτυο μπορεί στο μέλλον να γίνουν μπουρτανγκ. Να αναρωτηθούμε αν αυτό τα βίντεο ή τις φωτογραφίες που δημοσιεύουμε θα θέλαμε να τις δει ο επόμενος εργοδότης μας», σημειώνει η κ. Τσαϊλίκη. Αναφερόμενη μάλιστα στις έρευνες που έχουν ήδη γίνει στην Αγγλία και που αποδεικνύουν ότι πολλοί είναι οι εργοδότες που αναζητούν το προφίλ του επικείμενου εργαζομένου τους στο Internet», συνιστά την προσοχή μικρών και μεγάλων. «Οι γονείς πρέπει να ξέρουν ότι τα παιδιά τους αργά ή γρήγορα θα εκτεθούν στο Διαδίκτυο και θα πρέπει να είναι σε θέση να τα ενημερώσουν για τους κινδύνους», τονίζει η ίδια.

«Αναγκάζεσαι να συναινέσεις και να δώσεις στοιχεία»

Προσωπικά, λόγω της φύσης της δουλειάς μου δεν φοβάμαι ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Για κάποιον άλλο, όμως, μπορεί να αντιληθούν τέτοιου είδους στοιχεία. Είναι βέβαιο ότι θα γινόταν αυτό». Ο Νάσος Νικολόπουλος είναι δικηγόρος και πρόσφατα έγινε μέλος του Facebook. «Μπήκα γιατί οι περισσότεροι φίλοι μου μένουν στη Θεσσαλονίκη και έτσι μπορούμε να διατηρούμε μια επαφή. Δεν περίμενα όμως όλη αυτή την ανάπτυξη», λέει.

Ο ίδιος θεωρεί ότι, εκτός από τα εργασιακά ζητήματα, τα κοινωνικά δίκτυα μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πολλά άλλα επίπεδα. «Εάν όμως έχεις ένα κριτήριο για το ποιους διαλέγεις για συνεργάτες, είναι τελείως δικό σου θέμα και ενδεικτικό της ποιότητάς σου εάν θα χρησιμοποιήσεις το Facebook. Γιατί, στην περίπτωση μιας πρόσληψης, το να σε διαλέξει κάποιος με βάση αυτό το κριτήριο έχει ένα κακό: το ότι έλαβε υπ' όψιν του κάτι που δεν του έθεσες ο ίδιος υπ' όψιν», υποστηρίζει. Ως δικηγόρος γνωρίζει καλά πόσο προσεκτικός πρέπει να είναι και τι ισχύει για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. «Με βάση τον Νόμο 2742, οι πολιτικές και οι θρησκευτικές απόψεις που ζητούν τα κοινωνικά δίκτυα είναι ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Βέβαια δεν είναι υποχρεωτικό να απαντήσεις, αλλά είναι έτσι η δομή της ιστοσελίδας που ουσιαστικά σε αναγκάζει

να συναινέσεις. Δεν υπάρχει περιβάλλον για πραγματική διαμόρφωση της προσωπικής βούλησής», λέει χαρακτηριστικά. Γι' αυτό, σε κάθε περίπτωση «πρέπει να προσέχεις τις γενικές γιατι, εάν σου συμβεί κάτι στον πραγμα-

κό κόσμο, είναι δύσκολο αλλά έχεις προστασία. Στον κυβερνοχώρο, όμως, είμαστε ακόμα σε ανώριμο στάδιο προστασίας και όσοι ασχολούνται με αυτήν είναι κατά κάποιον τρόπο ανίσχυροι, λόγω του μεγέθους του Διαδικτύου».

► Άποψη

Κοινωνικά δίκτυα: ευκαιρία ή κίνδυνος;

Του Σκεύου Παπαϊωάννου*

Η άμεση απάντηση στο παραπάνω ερώτημα μπορεί κατ' αρχάς να είναι ότι ισχύουν και τα δύο! Κάθε δυνατότητα επικοινωνίας, ανταλλαγής απόψεων κ.λπ. έχει θετικά αποτελέσματα. Ωστόσο, η περίπτωση διαμεσολαβημένης επικοινωνίας, δηλαδή με τη χρήση μέσων (και στην περίπτωση αυτή, των ηλεκτρονικών) έχει κάποιες ιδιομορφίες. Στον βαθμό και στο μέτρο που χρησιμοποιείται με σύνεση και μέτρο - και όχι ως αυτοσκοπός και χωρίς τη δέουσα περίσκεψη - μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμο. Αυτό βεβαίως προϋποθέτει ωριμότητα, έγκυρη πληροφόρηση, γνώση και στοχοθεσία σχετικά με τη χρήση αυτού του μέσου.

Είναι γεγονός ότι η εύκολη χρήση και η ελκυστικότητα αυτού του μέσου, σε συνδυασμό με την έλλειψη χρόνου στα νέα παιδιά και ιδιαίτερα αυτών που βρίσκονται ακόμη στην εκπαίδευση - μια εκπαίδευση που προκαλεί αποστροφή και απώθηση στα νέα παιδιά, χωρίς να προσφέρει κάτι το ουσιαστικό για την αίσθηση νοήματος - καθώς και η ανύπαρκτη προσφορά άλλων δυνατοτήτων άμεσας, ζωντανής και δημιουργικής απασχόλησης και επικοινωνίας, τα εξωθεί να «καταφεύγουν» γενικώς σε φαντασιακούς, εικονικούς χώρους και σχέσεις, όπου έχουν την ψευδαίσθηση της ελευθερίας και της έλλειψης ελέγχου. Από την άλλη πλευρά, έχει ανακαλυφθεί το Διαδίκτυο ως ιδιαίτερα πρόσφορος χώρος για άγρια πελατών με στόχο το κέρδος. Το Διαδίκτυο, ωστόσο, δεν διασφαλίζει ή δεν διασφαλίζει απόλυτα την ιδιωτικότητα και την ελευθερία, αφού η προστασία της πρόσβασης σε πληροφορίες που αφήνουμε όταν μπαίνουμε σ' αυτό δεν εξασφαλίζεται. Η αγοραπωλησία προσωπικών δεδομένων από «πελατολόγια» τραπεζών, ασφαλιστικών εταιρειών, δημόσιων οργανισμών κ.λπ. σε επιχειρήσεις και οργανισμούς ασφαλείας έχει πάρει εκρηκτικές διαστάσεις, διεθνώς. Κάτω από αυτή την κατάσταση χρειάζεται να είμαστε ενημερωμένοι πλήρως και πιο επικυφακτικοί σε αυτή την εικονική ελευθερία.

* Ο κ. Σκ. Παπαϊωάννου είναι καθηγητής και διευθυντής του Εργαστηρίου Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας του Τμήματος Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης